

TWENTS GEDICHT

Categorie	Keuzes
Titel	Voorlezen en betekenis geven
Doelstelling	In deze activiteit gaan leerlingen een Twents gedicht beluisteren en het hebben over meertaligheid. Hierdoor komen zij in aanraking met het Twents en worden zij zich bewust van verschillen en overeenkomsten tussen talen.
Groep(en)	Bovenbouw
Vak	Taal(en) algemeen Burgerschap, Twents of Nederlands (Taal)
Duur	45-60 minuten
Link met curriculum	Taalbeschouwing Kennis over meertaligheid algemeen
Talen	Twents, Nederlands, meerdere talen mogelijk
Link met FREPA	Bewustwording van eigen talen en de talen in de omgeving Kennis over talen in Nederland, Europa en de wereld Kennis over taalverschillen (woordenschat en zinsbouw) Taalleerstrategieën
Vaardigheden	Luisteren, lezen, spreken
Theoretische onderbouwing	Taalbewustzijn/language awareness, taalvergelijking, luistertaal, immersie
Beschrijving activiteit	Stap 1 – Voorlezen - Lees het gedicht voor aan de klas of beluister de opname van Herman Finkers. - Vraag de klas of ze kunnen uitleggen waar het gedicht over gaat. - Lees het gedicht nogmaals voor en vraag de leerlingen om nauwkeurig te luisteren. Stap 2 – Taalbewustzijn - Lees het gedicht nogmaals voor. - Vertel dat de kinderen een gedicht hebben gehoord in het Twents. Twents is een taal, net als Duits, Frans, Engels en alle andere talen die er op de wereld zijn. - Inventariseer onder de leerlingen of en waar ze in hun eigen omgeving in aanraking komen met de Twentse taal. Hier kan opdracht 1 van het werkblad voor worden gebruikt.

	- Bespreek ook welke talen de kinderen spreken. Misschien zijn er leerlingen in de klas die thuis een andere taal spreken dan op school. Vraag of ze erover willen vertellen. - Vraag de leerlingen of ze het belangrijk vinden om meer te weten over de regionale taal, waarom wel of waarom niet? Is het belangrijker dan Engels of Duits? Stap 3 – Taalvergelijking - Probeer samen (of in groepjes) de betekenis van het gedicht vast te stellen. - Bespreek de woorden die in het Nederlands zijn. - Bespreek hierna de andere woorden. Op welke Nederlandse woorden lijken ze? Zijn er woorden die lijken op woorden in een andere taal dan het Nederlands? - Welke woorden zijn zo anders dat ze onbegrijpelijk zijn? Bedenk samen wat deze woorden zouden kunnen betekenen. Gebruik hierbij de context van het tekst. Hier kan opdracht 2 van het werkblad voor worden gebruikt. Stap 4 – Verdiepen - Leerlingen gaan bezig met het leren van emoties in het Twents. Hiervoor gaan ze eerst Twentse emoties vertalen naar het Nederlands. Hiervoor kan opdracht 3 van het werkblad voor worden gebruikt. - Hierna gaan de leerlingen een dobbelsteen maken met tekeningen van de verschillende emoties. - Leerlingen kunnen nu in groepjes met de dobbelsteen de Twentse woorden gaan oefenen.
Materialen	Werkblad 1 (met antwoordblad)

Op de fietse

Mangs,
a'k op de fietse
fietse,
dan deank ik wa es.
Mer meestieds toch nich.
Mer á'k deanke,
Dan deank ik:
Deank nich te völ as 't kan,
want ie möt nog verdan.

Herman Finkers

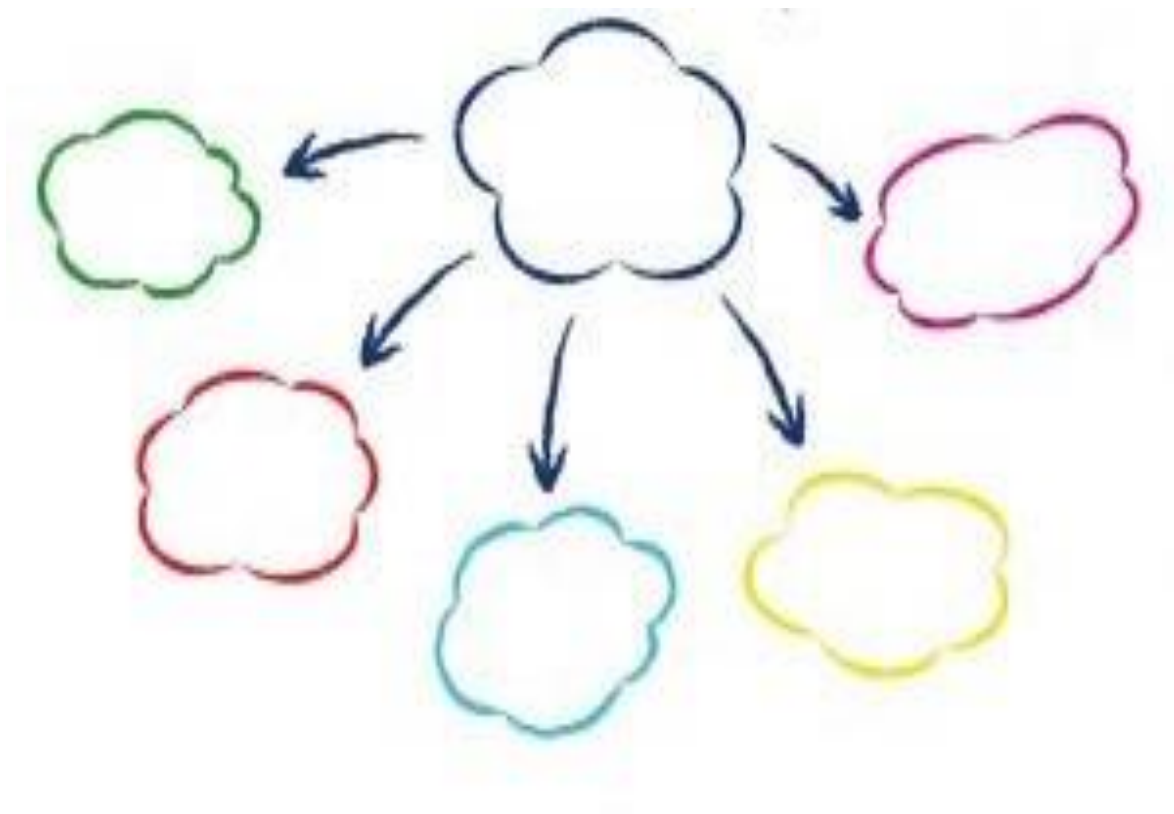

Illustratie: Julia van den Berg

WERKBLAD

Opdracht 1:

Waar hoor jij wel eens Twents? Schrijf het woord Twents in de donderblauwe wolk. Vul in de andere wolken in op welke plekken jij wel eens Twents hoort.

Opdracht 2:

Kun jij de betekenis van de dikgedrukte woorden raden? Schrijf de Nederlandse vertaling in de tabel

Mangs,

a'k op de fietse

fietse,

dan deank ik wa es.

Mer **meestieds** toch nich.

Mer á'k deanke,

Dan **deank** ik:

Deank nich te völ as 't kan,

want ie möt nog **verdan**.

Herman Finkers

	<i>Twents</i>	<i>Nederlands</i>
1.	mangs	
2.	meestieds	
3.	deank	
4.	verdan	

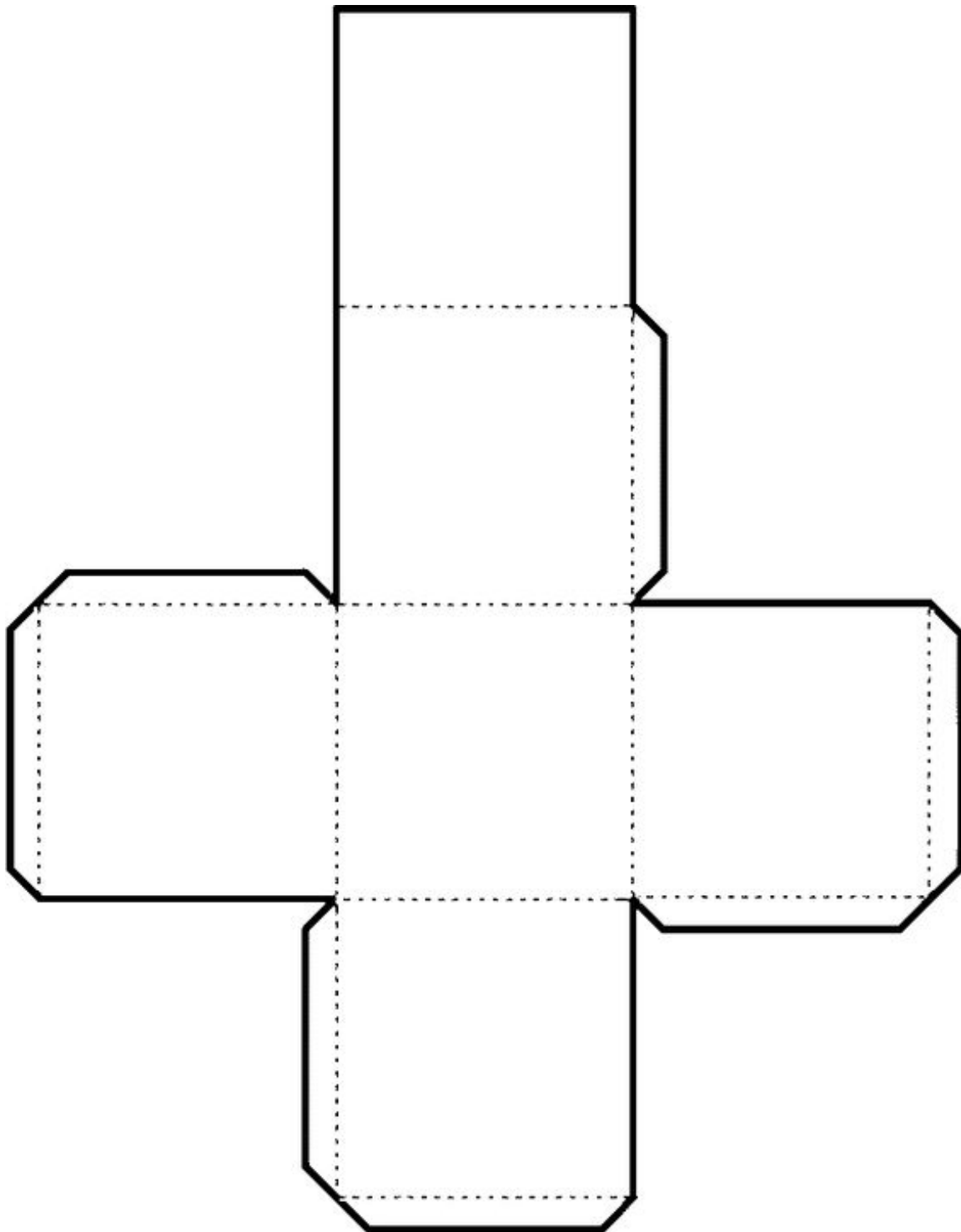
Opdracht 3:

Wanneer je veel nadenkt, kan dit ook verschillende emoties/ gevoelens met zich meebrengen. Ken jij de Nederlandse vertaling van onderstaande emoties/ gevoelens?

	<i>Twents</i>	<i>Nederlands</i>
1.	blie	
2.	verdreetig	
3.	hellig	
4.	op 'n biester	
5.	de knol'n op	
6.	sloerig veul'n	

Opdracht 4:

Bedenk bij elk twentse woord een passende emoticon en teken deze op een vlak van de dobbelsteen. Knip de dobbelsteen uit en vouw deze. Dobbelt nu samen met je klasgenoot om de twentse woorden te oefenen.

Antwoordblad:

Opdracht 2:

	<i>Twents</i>	<i>Nederlands</i>
<i>1.</i>	<i>mangs</i>	<i>Soms</i>

2.	meestieds	<i>meestal</i>
3.	deank	<i>denken</i>
4.	verdan	<i>doorgaan</i>

Opdracht 3:

	<i>Twents</i>	<i>Nederlands</i>
1.	blie	<i>blij</i>
2.	verdreetig	<i>verdrieig</i>
3.	hellig	<i>boos</i>
4.	op 'n biester	<i>Druk zijn</i>
5.	de knol'n op	<i>Moe zijn</i>
6.	sloerig veul'n	<i>Slecht/ ziek voelen</i>